

Gemeente Rotterdam

Beleidsnota urban sports 2018-2021 ‘van de straat’

Van lifestyle naar sport

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	2
2. Aanleiding	4
3. Definitie en afbakening	5
4. Aanpak	7
4.1. Resultaten deskresearch	7
4.2. Draagvlakonderzoek	14
5. Urban sports in gemeentelijke projecten / programma's / producten / gebieden	18
5.1 Urban sports in relatie tot Visie Kom op naar buiten!	18
5.2 Urban sports in relatie tot gebieden	20
5.3 Urban sports in relatie tot urban culture	22
5.4 Urban sports in relatie tot mediabeleid	24
5.5 Urban sports in relatie tot het huidige subsidie-instrumentarium	25
5.6 Urban sports in relatie tot bestaande producten	25
6. Maatregelen	27
6.1. Conclusies	27
6.2. Acties	28

1. Samenvatting

Deze beleidsnotitie is een nadere uitwerking van de Sportnota 2017+. De gemeente wil zoveel mogelijk Rotterdammers aan het sporten en bewegen krijgen. Steeds meer Rotterdammers willen graag ongeorganiseerd sporten en bewegen. Urban sports is een opkomende nieuwe verzameling van ongeorganiseerde sporten. Vooral jongeren zijn erin geïnteresseerd. De gemeente Rotterdam wil daarom de komende jaren de urban sports, onderzoeken, en stimuleren. Met de urban sports geven we vorm aan Rotterdam als urban city. In dit plan staan vijf acties voor de komende jaren.

1. Onderzoek

Met onderzoek, bijvoorbeeld gekoppeld aan de gesubsidieerde activiteiten, wil de gemeente meer innovatie, kennisdeling en promotie faciliteren. Met de koppeling onderzoek aan urban sports kan Rotterdam zich als jonge urban city nationaal profileren.

2. Het instellen van een klankbordgroep annex ambassadeurs

In een klankbordgroep blijft de gemeente met sporters en andere belanghebbenden in gesprek. Zij zijn de ogen en de oren van de stad voor de urban sports ontwikkelingen en kansen.

3. Aansluiting Sport en Cultuur vergroten

De cross-over van onderdelen zoals sport, muziek, kunst, mode, gebruik van de buitenruimte is binnen de urban scene gewoon. De urban scene kan als voorbeeld dienen om beleidsverbindingen op te zetten, te beginnen met Sport en Cultuur.

4. Subsidieregeling urban sports

Omdat de subsidieregeling voor urban sports verouderd is, wordt tegelijk met deze notitie een nieuwe regeling opgesteld. Dat is de 'Subsidieregeling urban sports' (zie ook de paragraaf hierover). Deze regeling faciliteert het hele spectrum van urban sports zowel de software (programmering), hardware (faciliteiten) als orgware (organisatie).

5. Rotterdam Urban Week

Met een jaarlijks urban topsportevenement als basis faciliteren we in dezelfde periode nieuwe en bestaande initiatieven uit de urban scene. Met deze urban week geven we de Rotterdamse urban scene een podium

In deze beleidsnotitie wordt de volgende definitie geformuleerd voor de urban sports:

“Urban sports is een verzamelnaam van sporten, die zich kenmerken door een vrij (niet of los georganiseerd), expressief en creatief karakter, in een stedelijk/urbane setting.”

Deze definitie wordt ook gehanteerd in de subsidieregeling urban sports, voor subsidies voor activiteiten, hardware en orgware van urban sports.

2. Aanleiding

Zoals in de Sportnota 2017 – 2020 Sport beweegt Rotterdam beschreven, wil Rotterdam meer Rotterdammers aan het bewegen krijgen. Het ‘ongeorganiseerd’ sporten is in Nederland en in Rotterdam sterk toegenomen¹. Landelijk onderzoek van o.a. het Sociaal Cultureel Planbureau en het Mulier Instituut laat zien dat grote groepen mensen liever (individueel) willen sporten op de momenten en plaatsen dat het hen uitkomt en dat sporten via een ‘traditionele’ vereniging minder in trek is².

Urban sports zijn onderdeel van het “ongeorganiseerd sporten”. Ze zijn in de meeste gevallen niet georganiseerd in traditioneel verenigingsverband en de beoefenaren worden daarom vaak “ongeorganiseerde” sporters genoemd. Urban sports is een verzamelnaam. Deze sporten zijn trendgevoelig en trekken vaak een jong publiek uit de categorie ervaringsgerichte sporters. Het is naast sport vaak ook een cultuur/lifestyle. De urbane, stedelijke setting, dient vaak als ‘playground’ voor de sporters.

De urbane, stedelijke setting, dient vaak als ‘playground’ voor de sporters

De mate van ongeorganiseerdheid en individualiteit van de urban sports vraagt mogelijk een andere benadering van gemeentelijke overheidssturing dan de traditionele verenigingssporten. Om urban sports in Rotterdam te stimuleren en faciliteren moet helder zijn wat urban sports zijn en hoe ze het beste ondersteund kunnen worden. Wat pakt ‘de scene’ zelf op, wat kan samen met het bedrijfsleven en wat is de rol van de overheid?

Een duidelijke definitie van het begrip urban sports is dus nodig. Met een definitie kan bekeken worden hoe urban sports in Rotterdam als breedtesport gefaciliteerd kunnen worden én als topsport kunnen worden versterkt. Daarover gaat deze beleidsnotitie, die is opgesteld met vertegenwoordigers van de sporters, partners zoals Rotterdam Topsport en Rotterdam Sportsupport en in afstemming met andere grote steden zoals Den Haag en Eindhoven.

We gaan eerst in op de begripsafbakening; wat zijn urban sports? Vervolgens geven we aan welke beleidsinstrumenten we inzetten om de urban sports te faciliteren en stimuleren. Hiervoor is research gedaan en draagvlakonderzoek uitgevoerd en zijn er dwarsverbanden gelegd met producten die aansluiten bij de urban sports.

1 Sporten en bewegen door Rotterdammers 2015.’ ... blijkt de recente groei van sportdeelname geheel plaats te vinden in de groep die alleen maar ongeorganiseerd sport. ‘

2 Sport Toekomstverkenning ‘Een sportiever Nederland’: Het aandeel Nederlanders van 6 jaar en ouder dat lid is van een sportvereniging was in 2014 31%. Volgens het trendscenario gaat dit dalen: Nederlanders zullen in 2030 minder vaak lid zijn van een sportvereniging. Nederlanders willen dan vooral individueel sporten of in een zelfgeorganiseerde groep. In 2014 sportte al ongeveer twee derde van de sporters alleen of ongeorganiseerd (Tiessen-Raaphorst 2015).

3. Definitie en afbakening

Ook na uitvoerige deskresearch is er geen eenduidige (inter)nationale definitie van urban sports te vinden. Kenmerkend voor deze nieuwe sportcultuur zijn beleving, creativiteit, stijl en individuele presentatie. Allemaal elementen die plezier geven. Beoefening vindt plaats in natuurlijke of bebouwde, maar niet voor sport ingerichte, omgevingen³. De termen extreme sports of action sports komen nogal eens voorbij. Hieronder vallen ook sporten als bergbeklimmen, parachutespringen en wingsuïtflying. Daarvoor zijn weliswaar geen traditionele sportvoorzieningen nodig, maar de term urban geeft een grotere relatie met de stedelijke omgeving aan.

De term urban sports is redelijk ingeburgerd. Kijk naar voorbeelden zoals de Urban Sports Week in Amsterdam of het Urban Sports Park in Hoogvliet. Daarom gebruiken we de term urban sports. Deze bevat onderstaande karakteristieken⁴.

³ *Sporten op de grens: studies over leefstijlsporten*

<https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=1850&m=1422882957&action=file.download>

⁴ Belinda Wheaton (2004: Understanding Lifestyle Sport: Consumption, Identity and Difference)

1. De sporten zijn in de afgelopen decennia ontstaan als nieuwe activiteit of als een herontdekking en hervorming van een al langer bestaande sport;
2. Bij urban sports is het *doen* van groot belang. Jezelf presenteren is onderdeel van de beleving;
3. De sporters gebruiken nieuwe producten⁵, en nieuwe technologie en ze zijn ontvankelijk voor innovaties;
4. Urban sporters zijn bijzonder toegewijd, in tijd en/of geld. En rond de vrijetijdsactiviteit of sport ontwikkelen zich een leefstijl, een manier van leven, vormen van collectieve uiting, een gezamenlijke houding en sociale identiteit;
5. De heersende ideologie staat voor lol, hedonisme, betrokkenheid, zelfactualisatie, adrenalinekicks, flow en andere intrinsieke beloningen. Bij de meeste leefstijlsporten ligt de nadruk op het creatieve, esthetische aspect van de sport. Vaak worden institutionalisering, regulering en commercialisering afgewezen;
6. Er wordt vaak een relatie gelegd met jeugdigheid, maar de leeftijd van de sporters varieert sterk;
7. De sporten hebben overwegend een individueel karakter;
8. Het zijn niet-agressieve sporten, zonder lichamelijk contact. Het nemen van risico speelt wél een belangrijke rol;
9. De plaatsen waar deze sporten worden beoefend, zijn meestal geschikte outdoorplaatsen, waar een bepaalde urban sport beoefend kan worden zonder vooraf bepaalde grenzen.

De opsomming is niet uitsluitend en geen ideaaltipe. De 'nieuwe' sporten ontwikkelen zich snel en daardoor veranderen ook de (culturele) kenmerken⁶. Concluderend komen we onderstaand tot een definitie (zie kader) om in deze notitie mee te werken.

Definitie urban sports

Urban sports is een verzamelnaam van sporten⁷ die zich kenmerken door een vrij (over het algemeen niet of los georganiseerd), expressief en creatief karakter en die zich afspelen in een stedelijk/urbane setting.

⁵ 'Maar ook de gedragsstijl leunt sterk op vormen van consumptie. Het bezitten en op een passende manier gebruiken van de juiste producten (materialen en media) draagt in belangrijke mate bij aan de identiteit en acceptatie van deelnemers als echte of authentieke leefstijlsporters.' (uit *Sporten op de grens: studies over leefstijlsporten*)

⁶ Sporten op de grens: studies over leefstijlsporten

<https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=1850&m=1422882957&action=file.download>

⁷ Hieronder vallen sporten als skateboarden, inlineskaten, bmx-en (cross en park), stuntsteppen, freerunning, tricking, streetball, calisthenics, panna- en freestyle voetbal, 3x3 basketball, breakdance, golfsurf, fixed gear, maar niet bootcamp (healthy lifestyle), hardlopen, wielrennen, mountainbiken en voetbal in park.

4. Aanpak

Net als bij de totstandkoming van de Sportnota 2017 – 2020 is deze beleidsnotitie een coproductie van gemeente, strategische partners, sporters, stichtingen en verenigingen. De klankbordgroep voor deze beleidsnotitie bestaat uit vertegenwoordigers van de urban sports in Rotterdam. Zij hebben meegedacht en meegepraat over de conceptversie van de beleidsnotitie.

4.1 Resultaten deskresearch

In deze nota gebruiken we term urban sports als verzamelnaam voor verschillende sporten. Je kunt die vergelijken met de termen 'balsporten' of 'watersporten'. Voorbeelden van urban sports zijn skateboarden, BMX, inline skaten, stuntsteppen, panna voetbal en freestyle voetbal, freerunning, tricking, 3x3 basketbal, calisthenics en (break)dance.

Ontwikkeling

Urban Sports zijn vaak gebaseerd op de traditionele sporten. 3x3 basketbal is de urban versie van basketbal en freerunning en tricking kun je zien als de straatversie van turnonderdelen. Niet voor niets heeft de Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie het freerunning omarmd en de Nederlandse Basketbal Bond het 3x3 basketbal. Het skateboarden komt voort uit het golfsurfen en panna en freestyle uit het voetbal. Deze sporten werden en worden ontwikkeld door de jongere inwoners van grote steden en horen bij hun eigen cultuur.

Aantallen

Hoeveel urban sporters er precies in Nederland en in Rotterdam zijn, is momenteel niet bekend. Nationaal onderzoek van het Mulier instituut⁸ en eigen onderzoek⁹ geven wel een idee over de aantallen, leefstijl en levensfasen.

Wanneer we de sporten inlineskaten, skateboarden en golfsurfen bekijken in het onderzoek van Mulier is het algemene beeld dat een flink deel van de Nederlanders wel eens kennis heeft gemaakt met een urban sport. Respectievelijk zes en twaalf procent van de Nederlandse bevolking zegt regelmatig te skateboarden en inlineskaten. Vooral de leeftijdscategorie vijf tot vijftien jaar beoefent deze sporten. Inlineskaten wordt meer door vrouwen en skateboarden meer door mannen¹⁰ beoefend. Deze cijfers zijn uit 2010.

Uit de vrije tijds omnibus (VTO) 2015¹¹ blijkt dat 39% van de Rotterdammers alleen ongeorganiseerd sport en beweegt. Dit varieert van hardlopen tot skeeleren en betreft dus niet specifiek urban sports.

Leefstijl

Uit het leefstijlonderzoek¹² onder Rotterdamse urban sporters (12-36 jaar) blijkt dat de leefstijl van de urban sporters zich het meest kenmerkt door woorden als “anders, creatief, origineel, gewaagd, eigentijds” en dat meer jongens dan meisjes deze sporten doen. (1 staat tot 6). Voor dit leefstijlonderzoek is hetzelfde Brand Strategy Research (BSR)¹³ model gebruikt als voor gemeentelijk onderzoek op het gebied van vrijetijdsbesteding en woningen.

8 Mulier: J. Lucassen & E. Wisse (2011) – Leefstijlsporten: van tegencultuur tot webbased sportnetwerk

9 Ongeorganiseerde talenten; een onderzoek naar het behoeftenpatroon van urban sporters in Rotterdam. (Stichting Urban Culture Lab, 2017)

10 Voor zowel skateboarden als inlineskaten zijn er de disciplines freestyle en lange afstand/ gebruik om te forenzen. Als urban sport wordt vooral de freestyle versie bedoeld. Niet duidelijk is of hier de freestyle of lange afstand / forenzen of beide is onderzocht.

11 <https://rotterdam.incijfers.nl/handlers/ballroom.ashx?function=download&id=201&rnd=0.062349388943030104>

12 Ongeorganiseerde talenten; een onderzoek naar het behoeftenpatroon van urban sporters in Rotterdam. (Stichting Urban Culture Lab, 2017)

13 <https://www.samr.nl/product/bsr-leefstijlsegmentatie/>

Ook Sportregie¹⁴ onderzoekt de motivatie van mensen om wel of niet te sporten. Dit helpt om sport- en beweegactiviteiten aan te laten bieden die aansluiten bij de levensfase en motivatie van bewoners.

Sportregisseurs hebben op basis van (behoefte) onderzoek naar sport en bewegen drie types sporter onderscheiden: uitdagingsgericht, sociaalgericht en ervaringsgericht. Ieder type heeft voorkeur voor een ander soort sporten. Het huidige reguliere aanbod in Rotterdam is voornamelijk gericht op de uitdagingsgerichte sporter: trainen om beter te worden. Het competitie-element is daarbij belangrijk. Daarna volgt het aanbod voor de sociaalgericht sporter: de tak van sport maakt al minder uit, als er maar tijd is voor sociale interactie. Het competitie-element is minder belangrijk. De minst vertegenwoordigde beweegidentiteit is de ervaringsgerichte sporter; niet te veel regels, maar genieten van wat de omgeving die dag te bieden heeft. En dit dan alleen doen, samen of binnen de community volgens eigen idee¹⁵.

Urban sports hebben een belangrijke plaats in de jongerencultuur. Sport, dans, muziek, mode en street art verbinden op een informele manier. Het is een lifestyle met een sterke identiteit. Dit sluit goed aan bij de identiteit van de ervaringsgerichte sporter.

De urban sports ontwikkelen zich via de onderlinge verbanden van sport en cultuur. Door deze verbanden maken we de keus om niet specifiek in te zoomen op een van de sporten en de urban sports als geheel te bekijken. Echter verschillende disciplines binnen de urban sports krijgen internationaal meer aandacht omdat ze, van een lifestylesport, officiële sport zijn geworden. Golfsurfen, 3x3 basketbal, skateboarden (street en park), BMX (cross en park) zijn Olympische sporten geworden. Voor skateboarden is er een nationale selectie met een bondscoach. En het aspirant-lid bij NOC*NSF - Skateboardfederatie Nederland - ontwikkelt de nationale trainingsfaciliteit voor het onderdeel 'Street'.

¹⁴ <https://www.sportbedrijfrotterdam.nl/sportregie> en <https://rotterdamsport.nl/sportregie/>

¹⁵ <https://www.allesoversport.nl/artikel/betere-match-tussen-sportvraag-en-aanbod-inzicht-in-de-vraag/>

Net als bij de traditionele of georganiseerde sporten zie je daarom bij de urban sports nu duidelijk de verschillen tussen breedte- (lifestyle) en topsport. Hoewel de topsport nog zeker kenmerken heeft van de plek waarvan ze vandaan kwam; de straat. Dit was ook goed te zien aan de reacties toen bekend werd dat skateboarden een Olympische sport werd. Grofweg de helft van de skaters vond dat geen goede ontwikkeling. Ze waren bang dat ze zich aan de geldende regels zouden moeten conformeren en dat daarmee de waarde van het skateboarden verloren zou gaan: *"Het was een levensstijl met een sportrandje, maar nu gaat het steeds meer naar een sport, waar een levensstijl onder hangt."*¹⁶

De gemiddelde urban sporter is voornamelijk hoogopgeleid, blijkt uit het leefstijlonderzoek.

De urban sporter is ruimdenkend en verlegt graag grenzen. Hij/zij ziet zichzelf graag als ambassadeur en pionier voor het aanjagen en

adopterende van nieuwe initiatieven¹⁷. Hierdoor is deze leefstijl voor stedelijke herontwikkelingen en gebiedstransformatie een belangrijke doelgroep¹⁸. Zij zoeken de rauwe randjes op en kleden die kleurrijk aan. Ze zorgen voor diversiteit. Hiermee loopt deze leefstijlgroep vaak voorop in stedelijke gebiedsontwikkelingen. Daarna volgt vaak de groep die zich kenmerkt met de woorden luxe en comfort en hoger bestedingspatroon.

Het was een levensstijl met een sportrandje, maar nu gaat het steeds meer naar een sport, waar een levensstijl onder hangt

Een voorbeeld van deze follow-up is de ontwikkeling op Katendrecht¹⁹. Mede dankzij de revitalisering van het Deliplein staat Katendrecht tegenwoordig bekend als een van de beste wijken van Rotterdam. De rauwe randjes van het gebied en het verleden worden gebruikt als onderscheidende factor. Dit is aantrekkelijk voor eigenzinnige bewoners, ondernemers en bezoekers met behoefte aan vrijheid en ruimte midden in de stad. De aanpak werpt zijn vruchten af. 2012 liet zien dat de veiligheidsindex van Katendrecht in tien jaar tijd is gestegen. Woningprijzen en WOZ-waarden zijn in die tijd fors toegenomen.²⁰

¹⁶ <http://nos.nl/op3/artikel/2112577-skateboarden-op-de-spelen-als-de-cultuur-maar-niet-verloren-gaat.html>

¹⁷ <https://www.samr.nl/product/bsr-leefstijlsegmentatie/>

¹⁸ <http://kks.verdus.nl/upload/documents/Rapport%20Stijl%20van%20leven%20stijl%20van%20bouwen.pdf>

¹⁹ <https://www.heijmans.nl/nl/verhalen/hoe-staat-het-met-de-fenixloodsen/>

²⁰ <http://www.nrpguldenfeniks.nl/hall-of-fame/jaargangen/2012/gebiedstransformatie/katendrecht-2/>

Andere steden

Bezoeken aan Den Haag, Eindhoven en Amsterdam laten zien dat de urban sports ook in andere steden steeds meer op gemeentelijke en provinciale²¹ belangstelling kunnen rekenen. In de netwerkorganisatie *Kracht van Sport* worden ambities en initiatieven rondom evenementen afgestemd. Waar mogelijk wordt samengewerkt in de organisatie van evenementen en side events.

Met financiering van de gemeente en een sponsor heeft Amsterdam Noord na vier jaar afwezigheid weer een indoor en een outdoor skatepark. Het buitenpark is als tijdelijke invulling gerealiseerd om de leefbaarheid van het plein te verbeteren en urban sports te stimuleren. Bij de

fysieke inrichting van de stad worden de betrokken partijen verleid om sport en bewegen mee te nemen in de gebiedsontwikkeling. Een goed voorbeeld hiervan is de Sportheldenbuurt op Zeeburgereiland. Daar is vanaf het begin nagedacht over hoe bewegen geïntegreerd kan worden in het stedenbouwkundig ontwerp. De ontwikkeling van een groot urban sportspark, ook aantrekkelijk voor niet-sporters, is hiervan een mooie illustratie. Op het gebied van evenementen heeft Amsterdam met de Urban Sport Week (USWA) sinds 2016 een groot en bijzonder urban sports evenement. Bij de organisatie van de USWA is een groot aantal lokale urban communities betrokken.

Urban sports kunnen ook in andere steden op steeds meer gemeentelijke en provinciale belangstelling rekenen

In de sportnota van Den Haag worden de urban sports benoemd als kans om de sportparticipatie te verhogen. Haags urban sports beleid is in de maak. Wat Den Haag onderscheidt is het 'Sportstrand' en de 'Zandmotor'. Daarmee profileert Den Haag zich als dé Nederlandse surfstad. Met het event ProFreestyle (sinds 2015) heeft Den Haag al enkele jaren een breed urban sports evenement waar ook de internationale top aan deelneemt. Den Haag heeft 21 skatevoorzieningen en opent in het najaar van 2018 de nationale trainingsfaciliteit skateboarden, onderdeel 'street', in de RAC Hallen in het Laakhavengebied.

In de sportvisie 'Bewegen door verbinden' (2016) van Eindhoven heeft urban sports een prominente rol. Naast voetbal, zwemmen, hockey en hardlopen is urban sports betiteld als extra kernsport van Eindhoven. Geconcentreerd op Strijp-S heeft Eindhoven indoor faciliteiten voor de verschillende urban sports. De wens voor een (indoor) free-runpark is nog niet vervuld. Met e-moves heeft Eindhoven sinds 2012 een totaal urban event, waarvan de bezoekersaantallen jaarlijks stijgen. Ook is dit evenement opgenomen in het meerjarige subsidiesysteem van cultuur.

Vijf Eindhovense *urban culture & sports* instellingen, hebben in 2016 een coöperatieve vereniging opgericht om op basis van samenwerken, ondernemerschap en verwantschap de ontwikkeling, groei, publiekstoename en professionalisering van de 'urban wereld' te versterken. Met deze organisatie binnen de 'ongeorganiseerde' urban scene neemt Eindhoven een unieke plek in Nederland in.

²¹ Uitvoeringsplan Sportagenda Brabant Beweegt 2016-2018, pagina 19: 'onderzoeken in eerste instantie de haalbaarheid van een WK Urban Sports'

010 e-Soccerleague 2018

Zes Rotterdamse verenigingen spelen om "Best of 010". In het eerste halfjaar van 2018 heeft het eSports House 010 in samenwerking met Rotterdam Sportsupport de 010 e-Soccer League georganiseerd, ofwel de Rotterdamse voetbalclub FIFA18 competitie. Zes Rotterdamse amateurverenigingen, Spartaan '20, Blijdorp, Overmaas, XerxesDZB, VOC en TransvaliaZW, hebben het in deze competitie tegen elkaar opgenomen.

Deze league is een manier om leden nog meer te bieden en niet-leden bij een voetbalvereniging te betrekken. Op 10 juni 2018 was de Grand Final in het eSports House 010 om de titel "Best of 010".

e-Sports

e-Sports is de wedstrijdvorm van computerspellen. Spelers gaan met elkaar de strijd aan, individueel of in teamverband. Voor een groot deel gebeurt dit online, maar ook op grote evenementen en in fysieke locaties met elkaar. Alle e-Sports zijn games, maar niet alle games zijn e-Sports. e-Sports is als je als gamer gaat meedoen aan serieuzere competities. Gamen is bijvoorbeeld voor de lol FIFA spelen. De e-Divisie²², de FIFA-competitie van de voetbal eredivisie, wordt door velen daarom wel weer gezien als een e-Sport. e-Sports maakt de afgelopen jaren een enorme ontwikkeling door en breekt los van de stigma's die er omheen hangen. Naast casual gamen, wordt e-Sports steeds meer gezien als "echte" sport en in de komende jaren zal het zeker ook in toenemende mate erkenning krijgen als Sport²³.

Net als voor de urban sports is er naar e-Sports nog weinig onderzoek gedaan. Wel kunnen we zeggen dat professionele e-Sporters echte atleten zijn²⁴. Wat we weten van e-Sports in Nederland is uit onderzoek van Nielsen²⁵. Hoewel de e-Sports niet direct onder de eerder gehanteerde definitie van urban sport vallen, hebben de geïnteresseerden en beoefenaars ook overeenkomsten. De leeftijd en verhouding jongens meisjes komen nagenoeg overeen. Er is ook aandacht voor de e-Sports als Olympische sport en net als, in eerste instantie bij het skateboarden, hoeft dat van de e-Sporters niet zo.

e-Sports is inmiddels voor miljoenen millennials de activiteit om te doen of te beleven.²⁶ Deze wereld reikt veel verder dan die van sport alleen. Die verbindingen met andere beleidsdomeinen worden gelegd. Bijvoorbeeld als het gaat om jeugdoverlast. Vanuit het domein Sport kan de gemeente e-Sports ondersteunen als er een vorm van actief bewegen aan verbonden is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het fysiek uitvoeren van de tricks uit FIFA, maar ook aan VR-games en racegames als VRisB en Zwift²⁷. De mogelijkheden van e-Sports bieden kansen. Bijvoorbeeld door evenementen in te zetten als instrument van citymarketing en fysieke plekken (hubs) voor top- en breedtesport te accommoderen en aan andere beleidsterreinen te koppelen.

²² <https://www.neveroffside.nl/e-divisie-wordt-officiële-esports-competitie-fifa-gamers-eredivisieclubs/>

²³ <https://www.rotterdamsportsupport.nl/actueel/010-esoccer-league-start-transvaliazw/>

²⁴ <http://www.dw.com/en/science-shows-that-esports-professionals-are-real-athletes/a-19084993>

²⁵ e-Sports in Nederland, Nielsen 2017

²⁶ <https://www.allesoversport.nl/artikel/esports-gewoon-een-game-of-echte-sport/>

²⁷ <http://www.sportknowhow.nl/nieuws-en-achtergronden/nieuwsberichten/nieuwsbericht/112201/na-wielenwereld-mikt-zwift-nu-ook-op-hardlopers> en <http://www.vree.world/>

4.2 Draagvlakonderzoek

Uit gesprekken met stakeholders binnen de Rotterdamse urban sports blijkt dat er in Rotterdam al veel gebeurt op dit gebied. Naast interviews met enkele stakeholders is er in het voorjaar van 2017 een sessie ‘urban sports’ georganiseerd in de ‘gaskoepels’ in Feijenoord. Sporters, organisatoren, ondernemers, de wethouder Sport en ambtenaren waren aanwezig. In deze sessie is veel informatie uitgewisseld en opgehaald.²⁸

De aanwezigen hebben verschillende opvattingen en meningen, maar op veel vlakken is er sprake van overeenstemming. De deelnemers deden een aantal belangrijke aanbevelingen. Hieronder de resultaten.

Urban sports en sportverenigingen

De ongebonden en anders georganiseerde urban sports en traditionele sportverenigingen moeten niet worden gezien als elkaars concurrenten, maar als oplossing om de jeugd te laten bewegen. Ondanks dat de leefstijl van veel urban sporters verschilt van de jongeren die zich aangetrokken voelen tot verenigingssporten heeft vooral de jonge jeugd (en hun ouders) behoefte aan structuur, organisatie en goede faciliteiten in de buurt. Om het beste uit beide werelden te verenigen kun je denken aan een “dependance of afdeling” binnen een sportvereniging. Bijvoorbeeld freerunning bij een turnvereniging.

Om het beste uit beide werelden te verenigen kun je denken aan een dependance of afdeling binnen een sportvereniging

²⁸ Ongeorganiseerde talenten; een onderzoek naar het behoefte patroon van urban sporters in Rotterdam. Stichting Urban Culture Lab (2017) en sessie urban Sport (gaskoepels, Rotterdam 9 mei 2017)

Urban Sports Park Hoogvliet

Op zaterdag 26 augustus 2017 is het grootste Urban Sports Park ter wereld in Hoogvliet geopend. Wat het park uniek maakt is de combinatie tussen een skatebaan en een freerungedeelte.

Daarnaast is er ook een gymzaal waar 010 Trickz lessen in urban sport geeft. Het park is ontstaan op initiatief van en in nauwe samenwerking met Kevin Verheij (skater Hoogvliet) en Stichting Trickz. Het Urban Sportspark in Hoogvliet is een openbare voorziening voor iedereen die op sportieve wijze een urban sport wil beoefenen.

Door de verenigingsstructuur en –cultuur die Nederland van oudsher heeft, is er voor de sportverenigingen veel geregeld. Ook de urban sporters vragen ondersteuning op het gebied van faciliteiten, organisatie en financiën. Organisaties als Rotterdam Topsport en Rotterdam Sportsupport, maar ook de gemeente Rotterdam moeten de urban sports evenredige aandacht geven. Voor de traditionele verenigingssporten is er bijvoorbeeld de regeling investeringssubsidies en ondersteuning voor kader en advies op visie en beleid.

De gemeente investeert veel in de buitenruimte waarvan de ongebonden en anders georganiseerde sport, en dus ook de urban sport, gebruikmaakt. Specifieke voorbeelden van inrichting van de buitenruimte specifiek voor de urban sports zijn skatepark West-Blaak, Sportplaza en Urban Sportspark Hoogvliet. Er is ook ondersteuning op visie en beleid en vrijwilligersondersteuning voor georganiseerde clubs als stichting Skateland en BMX-Fietsclub²⁹. En begeleiding voor een groep sporters die een faciliteit in de buitenruimte of een indoorvoorziening wenst.

Steeds meer urban sports worden naast een lifestyle ook officiële (Olympische) sporten met een vraag om aandacht en begeleiding zodat de stap naar topsport gemaakt kan worden.

²⁹ <http://bmxfietsclub.nl/> BMX-Fietsclub is een Urbansports vereniging waar jongeren zich kunnen ontwikkelen van breedte sporters tot topsporters in de Urbansports BMX-racing en Freerunning. Momenteel zijn 80 jongeren tussen 6 a 12 jaar lid van BMX-Fietsclub. De fietsclub is een Omnivereniging aangesloten bij de (KNWU)Koninklijke Wielervedeniging (KNWU) en de Koninklijke Gymnastiekunie (KNGU).

World Cup Skateboarden

Skateboarden is een sport die volwassen aan het worden is. De discipline staat voor het eerst op het Olympisch programma voor Tokyo 2020.

Rotterdam heeft in 2017 en 2018 een editie van de World Cup Skateboarden gehost. Met de organisatie van een wedstrijd op elite niveau met deelnemers uit 15 landen en 5 continenten, waaronder vrijwel de gehele Nederlandse selectie, heeft Rotterdam laten zien klaar te zijn voor de kwalificaties voor de Olympische Spelen van Tokyo.

Rotterdam heeft bij uitstek een historie op het gebied van skateboard evenementen, getuige alleen al het WK dat er meerdere malen werd georganiseerd. De samenwerking met Skateland, organisatorisch en inhoudelijk, passen bij het uitgangspunt om grote(re) evenementen te koppelen aan de Rotterdamse scene.

Faciliteiten

De actieradius van kinderen is meestal niet zo groot. Kleinere lokale voorzieningen zijn voor hen vaak voldoende en sluiten ook goed aan bij de gemeentelijke visie 'Kom op naar buiten'. Door de openbare ruimte voor de jonge urban sporters in te richten en bestaande speelplekken om te vormen naar urban playgrounds voldoe je als stad aan deze vraag.

De oudere en ervaren sporters hebben behoefte aan grotere, betere en meer uitdagende voorzieningen. Bij regen wil men ook graag indoor faciliteiten. Deze groep is ook bereid langere afstanden te reizen naar een locatie die meer exclusief is. Wel is de wens dat deze centraal gelegen is in bijvoorbeeld de nabijheid van goed openbaar vervoer.

Evenementen

Evenementen zijn additioneel op de voorzieningen, maar wel belangrijk als podium voor de sport en de sporters. Zet Rotterdamse aanbieders als aanjager in om evenementen aan te laten sluiten bij de stad. Zo dragen evenementen bij aan de professionalisering en de groei in de breedte (meer ondernemers, innovatie).

**Zet Rotterdamse
aanbieders als
anjager in om
evenementen aan te
laten sluiten bij de
stad**

Lokale held

Ook een lokale held kan bijdragen aan de bekendheid en groei van de urban sports. Dat kan bijvoorbeeld een combinatiefunctionaris zijn. Deze komt op veel scholen in Rotterdam en kan veel kinderen inspireren en motiveren. Omdat urban sports zo divers is, kan één persoon nooit de hele groep vertegenwoordigen. Verschillende disciplines hebben dus verschillende helden nodig. Kies voor mensen die respect genieten vanuit de lokale community. Pas dan kunnen zij de rol van held goed vervullen.

5. Urban sports in gemeentelijke projecten / programma's / producten en gebieden

5.1 Urban sports in relatie tot in de Visie Kom op naar buiten!

Urban sports ontstaan in de buitenruimte van een stedelijke omgeving. Naarmate een sport zich ontwikkelt, ontstaat de vraag naar indoorvoorzieningen, maar de buitenruimte blijft hét sportterrein. Je ziet daarbij, naast de informele buitenruimte, ook formele sportvoorzieningen ontstaan. In het eerste geval kun je denken aan straat, plein, en stadsmeubilair, in het tweede geval aan de aangelegde skate-, freerun- en calisthenicsparken.

De Sportnota 2017 – 2020 en de visie Kom op naar Buiten! zijn de beleidskaders voor de inhoud en wijze van realisatie van mogelijkheden voor urban sports in de buitenruimte. De beleidsnota's zijn complementair. De Visie Kom op naar Buiten! richt zich vooral op sporten, bewegen, spelen en ontmoeten in de wijken. De Sportnota geeft wijkoverstijgend beleid voor sport en bewegen, zoals voor sportieve routes of parken. In de Sportnota staat ook dat het buitengebied inclusief de voorzieningen, daar waar het kan, beter kan worden benut voor (extreme) outdoorsporten en urban sports. De belangrijke randvoorwaarde voor gebruik van de buitenruimte door sporters die geen specifieke inrichting nodig hebben, is 'schoon, heel en veilig'.

Leerlijn urban sport

Albeda sportsportcollege biedt vanaf schooljaar 2018/2019 het keuzedeel urban sports trainer aan. Het keuzedeel urban sports trainer biedt een verdieping bij de kwalificaties van sport en bewegen. Via het keuzedeel leert de beginnend beroepsbeoefenaar om zelf vaardig(er) te worden in enkele urban sports.

Daarnaast leert de beginnend beroepsbeoefenaar op welke wijze hij zichzelf kan profileren en hoe hij een aanbod kan ontwikkelen dat aansluit bij de lokale situatie en doelgroep. Het aanbieden van urban sports vraagt een specifieke manier van positioneren van het aanbod en van het benaderen van en verbinden met een hele specifieke doelgroep.

De populariteit van de urban sports zien we ook terug in de aanvragen van scholen naar clinics Freerunning en BMX binnen het schoolsportaanbod van Sportbedrijf Rotterdam. Alleen streetdance en atletiek zijn in 2016 vaker aangevraagd. De vraag naar gekwalificeerde aanbieders wordt daarmee ook groter.

Citylab010

Citylab010, waarmee de gemeente Rotterdam plannen en ideeën van bewoners en ondernemers wil stimuleren en mogelijk maken, is een project voor stadsbrede- of gebiedsgerichte initiatieven. Er kunnen eenmalige subsidies worden verstrekt voor maatschappelijk relevante innovaties. Opvallend is dat veel citylab010 sportinitiatieven een relatie met de buitenruimte hebben. Door de openbare buitenruimte beweegvriendelijk in te richten wordt het een middel om Rotterdammers aan het sporten te krijgen, om ze beter faciliteren op de trend van ongeorganiseerd sporten en om de buitenruimte aantrekkelijker te maken.

De belangrijkste inhoudelijke doelen van de Visie Kom op naar buiten! zijn meer verblijfskwaliteit, meer variatie en meer vrije ruimte. Deze drie doelen zijn ook belangrijk voor sport. De ontmoetingsfunctie wordt versterkt. Er komt meer diversiteit in sport- en beweegaanbod, ook voor urban sporters. En meer vrije ruimte betekent meer ruimte voor informeel sporten.

De aanpak volgens de Visie kom op naar buiten! is behoeftegericht. Vernieuwd sport- en beweegaanbod komt tot stand door in gesprek te gaan met bewoners/initiatiefnemers. Daarnaast gebruiken we de resultaten van leefstijlonderzoek en wijkprofielen. Voor het faciliteren van sport- en beweegaanbod werken we ook nauw samen met de sportregisseur in een gebied. Een voorbeeld van deze behoeftegerichte werkwijze is de aanleg van de bootcampplek in het Vroesepark in 2017.

De gemeente kan ook een bijdrage leveren aan de bekendheid van de mogelijkheden in de buitenruimte. Ook door kleine aanpassingen van bijvoorbeeld stadsmeubilair waardoor die voor verschillende gebruikers veilig zijn. Denk bijvoorbeeld aan een stalen stang op zitmeubilair. Fijn voor skaters en het meubel blijft toch mooi en heel om op te zitten.

Het gaat in dit geval dan ook om een voorbeeld van balans in de stad. Hoe ontstaat 'ruimte' voor het verschillend gebruik van de buitenruimte. Beleidsverbindingen en samenwerkingen tussen het ruimtelijke en het sociale domein zijn traditioneel vaak wat onderbelicht.³⁰ De aanstaande omgevingswet maakt een rigoureuze andere werkwijze noodzakelijk: uitgaan van wat kan, in plaats van wat mag. Dit vraagt een (nog meer) integrale werkwijze en vraaggerichte benadering.

Voor het vinden en financieren van formele sportvoorzieningen in de buitenruimte is samenwerking en afstemming tussen initiatiefnemers, Stadsbeheer, Stadsontwikkeling en Sport en Cultuur noodzakelijk. Het blijft in veel gevallen zoeken naar de juiste ingangen, kaders en financiën. Via subsidieregelingen voor innovatieve ideeën uit de stad, zoals Citylab010, is afgelopen periode al een aantal initiatieven op gebied van urban sports gerealiseerd. De sportnota en de visie 'Kom op naar buiten!' moeten hierin kaderstellend en aanjagend zijn. Ook andere domeinen, zoals welzijn en werk en inkomen, kunnen dan aanhaken.

³⁰ Ruimte voor een stad in balans – essays over Rotterdam 2017

Groen sportpark voor Rotterdam West

Een van de gehonoreerde plannen door Citylab010 is het initiatief van Speeldernis, Stadsboswachter Willem de Feijter, BMX Fietsschool, de Groene Connectie, Buitenom, REAKT en gebiedscoöperatie Marconia. Binnenkort is Rotterdam West een speel- en urban sportpark rijker. Samen met bewoners en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt laten de partners een groen urban sportstadspark in Rotterdam West ontstaan. Een aantrekkelijke buitenruimte die kinderen uit de buurt en daarbuiten uitnodigt om te spelen, jongeren aanzet tot sporten, volwassenen om te bewegen en te ontspannen in het groen, of juist om maatschappelijk weer actief te worden.

5.2 Urban sports in relatie tot gebieden

In veel gevallen maken kinderen in de basisschoolleeftijd kennis met sport op school. Zowel in het Lekker Fit! programma als bij de clinics van schoolsport010 is urban sports één van de meest aangeboden sporten. Freerunning is zelfs de meest aangevraagde clinic op de Rotterdamse basisscholen³¹.

Ook op straat maken kinderen kennis met urban sports. Ze leren het zichzelf, samen met leeftijdsgenoten en oefenen tricks die ze zien op YouTube. Muren, trappen, speeltoestellen, een pleintje, maar ook een skate-, freerun- of calisthenicspark, zijn nodig om te starten. Een beweegvriendelijke omgeving die, schoon, heel en veilig is, is een must voor de kinderen en hun ouders. Ook de weg ernaartoe moet deze eigenschappen hebben. Dit sluit aan bij de aanbeveling zoals die ook al door de scene tijdens de sessie 'urban sports' van 9 mei 2017 werd aangegeven. Kinderen in de leeftijdscategorie tot 12 jaar zullen over het algemeen niet ver reizen om te sporten.

Er zijn in de stad diverse grotere urban sports voorzieningen met uitgebreidere faciliteiten. De technische en sociale uitdaging is daar groter. Wanneer kinderen daar aan toe zijn, zijn deze voorzieningen een volgende stap. Daar worden ze meer onderdeel van de scene en ze kunnen zich meer verdiepen in hun sport. Enkele van deze voorzieningen zijn ook indoor; daar kan dus het hele jaar worden gesport. Door de verschillende faciliteiten in de stad vindt een natuurlijke verdeling plaats. Er zijn wijkvoorzieningen ingericht voor jongere jeugd en de grote stedelijke (indoor)voorzieningen vooral oudere jeugd zullen trekken. Er wordt op deze manier dus gedifferentieerd op afstand maar ook op inrichting en moeilijkheidsgraad.

³¹ Cijfers schoolsport010 2016

Met relatief kleine ingrepen kunnen de voorzieningen in de wijken worden uitgebreid. In aantallen én in functies. Bijvoorbeeld geïntegreerd in bestaande speelplekken met traditionele speeltoestellen of op een pleintje. Hierbij zijn niet altijd grote investeringen nodig. Met toevoeging van een element of met het plaatsen van aangepast straatmeubilair kan een speelplek gevarieerder worden gemaakt.

Hiervoor ligt samenwerking met de 'plus' speeltuinen voor de hand. Die liggen goed verspreid over de stad. Bovendien is er op iedere speeltuin begeleiding aanwezig en is het een doel van speeltuinen om een veilige omgeving te creëren voor kinderen in de basisschoolleeftijd. Als de plaatsing van een toestel meegenomen kan worden in bestaande werkzaamheden heeft dit de voorkeur. Aandachtspunt is ook dat alle toestellen van een speeltuinvereniging moeten voldoen aan het attractiebesluit³².

32 wet en regelgeving omtrent speeltoestellen, waaronder het attractiebesluit: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0008223/2016-05-25>

HipHopHuis

Het HipHopHuis is sinds 2002 een community voor muziek, dans, poetry en street art en heeft er voor gezorgd dat de scene zichtbaar is geworden in Rotterdam en daarbuiten. Het HipHopHuis is een brug tussen het formele en het informele circuit. 'Dansgezelschappen worden pas voor vol aangezien als ze officieel zijn, maar de basis van de scene zijn de crews.

*Leden van de crews geven bijvoorbeeld veel workshops op scholen. 'Dat is voor de buitenwereld niet zichtbaar en er zit ook geen structuur in, maar het gebeurt wel.'*³³

Skateland

Skateland is het overdekte skatepark van Rotterdam en bestaat sinds 1999. Alle 'rollende' urban sport disciplines hebben een plek in deze 2600m2 indoor voorziening met zo'n 25.000 bezoekers per jaar. Skateboarders, steppers (scoot), inliners en BMX'ers kunnen lessen volgen of vrij gebruik maken van het park. Ook organiseert Stichting Skateland evenementen en verhuurt ze een mobiele skate parcours. Skateland onderzoekt een uitbreiding van het park met andere urban sports zoals freerunning. Onder andere uit gesprekken worden indoor urban sportvoorzieningen gewenst door de sporters zodat zij ook met slecht weer kunnen blijven trainen. Met ondersteuning van Stichting Rotterdam Sportsupport (SRS) wordt een lange termijnvisie opgesteld. In samenwerking met Sportregie kan SRS besluiten om ook anders georganiseerde sportorganisaties (zoals stichtingen) te ondersteunen. Voor Skateland wordt deze uitzondering gemaakt omdat de reeds bestaande voorziening veel kansen biedt voor de wijk en er op deze manier toch een impuls gegeven kan worden aan urban sport.

5.3 Urban sports in relatie tot urban culture

De urban sports kunnen duidelijk gezien worden als manifestatie van een bredere lifestyle; urban culture. In Rotterdam is urban culture een onderdeel van het culturele leven. Dit is echter vaak niet-georganiseerd of 'anders' georganiseerd dan gebruikelijk bij traditionele cultuur als musea, theater, poppodia en sportverenigingen. Daar is vaak sprake van een subsidierelatie met de gemeente. Deze instellingen, stichtingen en verenigingen hebben vaak moeite om de stedelijke cultuur van jongvolwassenen te bereiken en/of te binden.

Urban culture floreert vooral door de energie en het initiatief van de community; ondernemers en inwoners van Rotterdam. Juist de binding met de stad van deze groep is van belang voor de ontwikkeling van deze jeugdige stad. Een voorbeeld is SKATE48. Daarin worden (jonge) filmmakers en skaters uitgedaagd om de beste skatevideo binnen achtenveertig uur te maken. Veel buitenruimte en architectuur in Rotterdam is zeer geschikt voor urban sports en dit evenement in het bijzonder. De meest gebruikte plekken zijn echter niet als plek voor urban sports aangelegd.

De gemeente moet inspelen op de vraag uit de urban culture scene. De community is aan zet. De gemeente kan aansluiting zoeken bij wat er al is en uitbreiding stimuleren. De gemeente kan kruisbestuiving aanmoedigen om het publieksbereik en de organisatiekracht te vergroten. Maar we zijn nog zoekende naar wat de rol van de gemeente precies is en hoe groot die rol moet zijn. Te veel overheidsbemoeienis kan goede bedoelingen uiteindelijk ook tegenwerken.

Als stimulerende, bindende factor en exposure zijn evenementen en festivals een goed voorbeeld. Disciplines vervagen waar sport en cultuur samenkomen: mode, muziek, (street)art, sport. Daarbij zie je dat sport meer opschuift richting cultuur. De traditionele sport staat bol van regels. Deze vervagen bij de urban sports. Juist de creatieve uitingsvormen staan voorop. Ultiem voorbeeld is (break)dance. Daarbij gaat het niet alleen om het laten zien van complexe bewegingen. Ook de schoonheid van de beweging is belangrijk. Breakdance is in 2018 voor het eerst Olympisch te zien zijn tijdens de jeugdspelen in Buenos Aires.

³³ Aruna Vermeulen directeur Hiphophuis in Hiphop in Nederland - deel I; een beeld van de scene, kunstofactor 2011

Dat urban sports veelal wordt gezien als cultuur en niet als sport bleek ook uit de reacties toen skateboarden een Olympische sport werd. Toch zie je hier ook dat het omgekeerde gebeurt en dat de lifestyle opschuift naar sport. Er zijn wedstrijden, er is een podium, er zijn prijzen en sponsordeals. De erkenning als sport levert ook kansen op. Betere faciliteiten, bredere waardering, meer deelnemers, meer kennis, een grotere economische impact.

Tijdens de sessie 'urban sports' in de gaskoepels bleek dat een gedeelde ambitie lastig is. Wel waren de aanwezige partijen, urban sporters, organisatoren, ambtenaren, welzijnswerkers, het erover eens dat waardering voor de sporters en de sport goed zou zijn, maar over de wijze waarop was discussie.

De erkenning als sport levert ook kansen op: betere faciliteiten, bredere waardering, meer deelnemers, meer kennis, een grotere economische impact

Eenmalige subsidiebijdragen kunnen de urban culture scene stimuleren. Maar liever streven de partijen naar een duurzame relatie. Zonder daarbij uit het oog te verliezen dat het een creatieve scene met een vrije geest is. Niet iedereen heeft behoefte aan meer samenwerking. Sommige partijen zijn bang dat ze dan hun kwaliteit kwijtraken en vinden dat concurrentie organisatoren en sporters scherp kan houden. Dat zou ook goed zijn voor de ontwikkelingen van de sporters en organisatoren³⁴.

Een bepaalde georganiseerdheid van de scene en een aanvullend beleid van de gemeente zijn gewenst. Dat zou de urban culture, waaronder de urban sports, een kwalitatieve en kwantitatieve impuls kunnen geven.

³⁴ Hiphop in Nederland - deel I; een beeld van de scene, kunstfactor 2011

5.4 Urban sports in relatie tot mediabeleid

In het stimuleren van urban sports is een specifieke rol voor media weggelegd. Dit draagt zowel bij aan het overheidsbelang, namelijk het in beweging brengen van meer Rotterdammers, als aan de motivatie vanuit de scene zelf. De ontwikkeling van urban sports gaat vaak buiten de reguliere faciliteiten en accommodaties en buiten traditionele mediakanalen om. De beoefenaars en volgers van urban sports passen hun creativiteit en vindingrijkheid – soms noodgedwongen - ook toe in hun media-uitingen.

Momenteel wordt het mediabeleid herijkt. Daarin wordt onder meer onderzocht in hoeverre nieuwe ketens mogelijk zijn, van maker tot het uiteindelijke platform en publiek. Is het bijvoorbeeld mogelijk om mediaproducties te ondersteunen waarvan de uiteindelijke uitzending wel gegarandeerd is, maar waarvoor het platform (veelal een omroep) niet van tevoren vaststaat?

De (film)festivalcultuur floreert, bioscopen proberen 'ervaringen' te programmeren en platforms als Netflix en Youtube krijgen steeds meer kijkers. De traditionele kijker ontwikkelt zich in zijn/haar kijkgedrag. En een jonge generatie vindt het huidige medialandschap met nieuwe uitingen en vormen vanzelfsprekend. In de jaren 90 van de vorige eeuw was het vanzelfsprekend om wekenlang reikhalzend uit te kijken naar de wereldpremière van een videoclip van Michael Jackson op MTV. Tegenwoordig kan de artiest, tegelijkertijd de maker van de productie zijn én zijn/haar eigen mediakanaal beheren. Zo heeft straatvoetballer Soufiane Touzani meer dan 500.000 abonnees op Youtube (wat slechts een van zijn mediakanalen is).

Crosssectoraal beleid zorgt voor profijt binnen beide sectoren. De functie van media op het gebied van urban sports bestaat uit tutorials voor beoefenaars, het stimuleren om te bewegen. Bovendien verschaffen de media-uitingen inzicht in verschillende subculturen en werelden. En urban sports kan bijdragen aan het ontwikkelen van media, zowel in content, als publiek, als technieken.

5.5 Urban sports in relatie tot het huidige subsidie-instrumentarium

Vanuit sport is er een subsidiebudget bestemd voor urban sports. Dit budget richt zich enkel op de 'software' (activiteiten). Het voldoet daarmee niet meer voldoende aan de huidige vraag. Wel wordt de mogelijkheid tot subsidie gewaardeerd. Want er komen jaarlijks vele aanvragen binnen die het beschikbare budget uitputten. Deze beleidsnotitie is de basis voor de nieuwe subsidieregeling, die aansluit bij de huidige ontwikkelingen van de urban sports in Rotterdam.

De sector Cultuur heeft vijf urban-instellingen in het Cultuurplan opgenomen. Ook heeft Cultuur een snelloket waar subsidie kan worden aangevraagd. Hierin spelen de cultuurscouts een adviserende rol. Voor sport hebben de sportregisseurs een 'aanjaagbudget' wat ze kunnen inzetten voor sportinitiatieven die inspelen op een behoefte.

Met het intact houden van de geldende normen en waarden lukt het Skateland Rotterdam en HipHopHuis al meer dan 15 jaar om een community aan zich te binden. Daarbij dragen zij bij aan het verhogen van de kwaliteit van de activiteiten van hun doelgroepen³⁵. Het HipHopHuis heeft een structurele subsidierelatie met de gemeente. Skateland krijgt incidentele (evenementen)subsidie.

5.6 Urban sports in relatie tot bestaande producten

In 2017 is er in Rotterdam een combinatiefunctionaris urban sports gestart. Onder aansturing van Rotterdam Sport Support geeft hij/zij clinics in het basisonderwijs en verwijst kinderen door naar een vast aanbod, zoals bij verenigingssporten gebeurt. Dit vaste aanbod is bij urban sports niet vanzelfsprekend. De combinatiefunctionaris probeert een structureel aanbod in de hele stad te vinden of op te zetten dat past bij de waarden van de urban sports.

Na verschillende gesprekken tussen combinatiefunctionaris, Sportsupport, gemeente Rotterdam en 'de scene' is de functie van combinatiefunctionaris urban sports voorlopig 'on hold' gezet. Het geven van urban sportsclinics door één persoon bestrijkt een te klein deel van de urban sports.

Zoals al eerder aangegeven bestaan de urban sports uit verschillende disciplines die de combinatiefunctionaris niet allemaal kan aanbieden in de clinics. Deze clinics met freerunning en BMX-en als huidige vaandeldragers worden nu via schoolsport010 ingezet. Schoolsport010 coördineert de aanvragen en zet diverse aanbieders in. De opzet tot een structureel stedelijk aanbod is een taak voor Sportregie. Deze opzet zal het komend jaar verder worden gestimuleerd.

³⁵ http://www.rrkc.nl/wp-content/uploads/2016/07/RRKC_Cultuurplanadvies_2017_2020_met-errata-juli2016.pdf
pagina 20

6. Maatregelen

6.1 Conclusies

Door gebrek aan onderzoek is er weinig inzicht in de aantallen en behoeften van (potentiele) beoefenaars van urban sports. Toch hebben de urban sports vaak een prominente plek in het hedendaags gemeentelijk sportbeleid. Enerzijds omdat de urban sports onderdeel zijn van de stijgende trend van 'ongeorganiseerde' sporten. Anderzijds omdat de lifestyle rondom urban sports aanknopingspunten biedt om jongeren te bereiken en activeren. De gemeente moet daarom de leefstijl van de urban sports onderkennen en de sport stimuleren en faciliteren, zonder de leefstijl uit het oog te verliezen.

De Olympische status van urban sports zorgt bovendien voor een verschuiving van lifestyle naar sport. Met de daarbij behorende vragen en behoeften aan ondersteuning. Vooral op het gebied van sportvoorzieningen en het faciliteren van evenementen. Daarbij hoort ook de huidige verschuiving van 'ongeorganiseerd' naar 'georganiseerd' zoals die bijvoorbeeld in de skateboard community gaande is. De urban- of lifestyle sports ontwikkelen zich snel en daardoor veranderen ook de (culturele) kenmerken. Kadreer de urban sports daarom losjes en laat ruimte voor innovatie en experiment. Dit vraagt om co-creatie tussen de urban sport scene en de overheid. Co-creatie betekent in beweging blijven en vraagt commitment van alle partijen.

Met de opgedane kennis over trends en ontwikkelingen denkt de gemeente de urban sports in Rotterdam de komende tijd met onderstaande acties te kunnen stimuleren en faciliteren.

6.2 Acties

Onderzoek

Mogelijk door de dynamiek en door de lastig te omschrijven definitie is er niet veel onderzoek gedaan naar de urban sports. Door leefstijlonderzoek weten we wel iets over de aantrekkingskracht van de urban sports. En we weten dat ze voor enkele bedrijven interessant zijn voor sponsoring. We weten nog niet wat de succesformules zijn. Hoe we moeten opschalen, hoe we de duurzaamheid van de sporten of methodieken kunnen vergroten. Ook absolute aantallen urban sporters weten we niet.

Op nationaal gebied, voornamelijk de grote steden en provincie Noord-Brabant, wil en doet iedereen 'iets' met urban sports. Vooral op het gebied van evenementen en faciliteren van voorzieningen. Onduidelijk is of, en zo ja welk, onderzoek daaraan is gekoppeld.

Onderzoek is een belangrijk onderdeel van kennis gedreven werken. We gebruiken onderzoeksresultaten om beter te kunnen sturen op resultaten en ambities in (sport)beleid én in de uitvoering ervan. De afdeling Sport inventariseert jaarlijks de verschillende onderzoeksvragen voor de onderzoeksagenda.

Meer kennis over aantallen, leefstijlen, 'unique sellingpoints', effecten van evenementen en versterking van crossovers met andere domeinen is een kans en noodzaak om de urban sports een sterkere positie te geven. Met onderzoek, bijvoorbeeld gekoppeld aan de gesubsidieerde activiteiten, wil de gemeente meer innovatie, kennisdeling en promotie faciliteren. Door urban sports en onderzoek te koppelen kan Rotterdam zich nationaal profileren als jonge urban city.

Klankbordgroep annex ambassadeurs

De urban sporter stelt eigen doelen en ambities centraal, is eigenzinnig en ongebonden. De urban sporter laat zich verder moeilijk categoriseren, maar heeft veel energie en creativiteit. Daarvan is voor deze beleidsnotitie gebruikgemaakt zoals in hoofdstuk 3 is beschreven. Deze co-creatie levert een plan op dat aansluit bij de belevingswereld van de urban sporter in Rotterdam. Aangezien we als stad aan verdere groei van urban sports willen werken, wordt er een permanente klankbordgroep gevormd. Zo blijven gemeente, de sporters en andere stakeholders in gesprek. De klankbordgroep vormt de ogen en de oren van de stad voor de urban sports ontwikkelingen en -kansen. Deze klankbordgroep geeft (on)gevraagd advies over evenementen, over de werkbaarheid van de subsidieregeling, over faciliteiten en voorzieningen. De gemeente is de secretaris van de groep en zal verder voornamelijk verbinden en faciliteren. Ook overlegt de gemeente Rotterdam met andere steden en met provincies en Rijk over evenementen en (topsport)faciliteiten. De urban sports agenda wordt met de klankbordgroep afgestemd.

De klankbordgroep fungeert ook als ambassadeur voor de urban sports in Rotterdam. Zij zetten zich in voor de urban culture in de brede zin, en voor de sport specifiek. Een ambassadeur is voor kinderen en jongeren het gezicht van de urban (sport)scene in Rotterdam. In de sportnota 2017+ staat ook dat 'helden' ingezet kunnen worden als voorbeeld voor jongeren. En dat topsporters een ambassadeursrol in de versterking van het internationale profiel van Rotterdam spelen: *'beelden van de stad en van 'onze' topsporters gaan de wereld over; ze zetten de stad letterlijk in de spotlights.'*³⁶

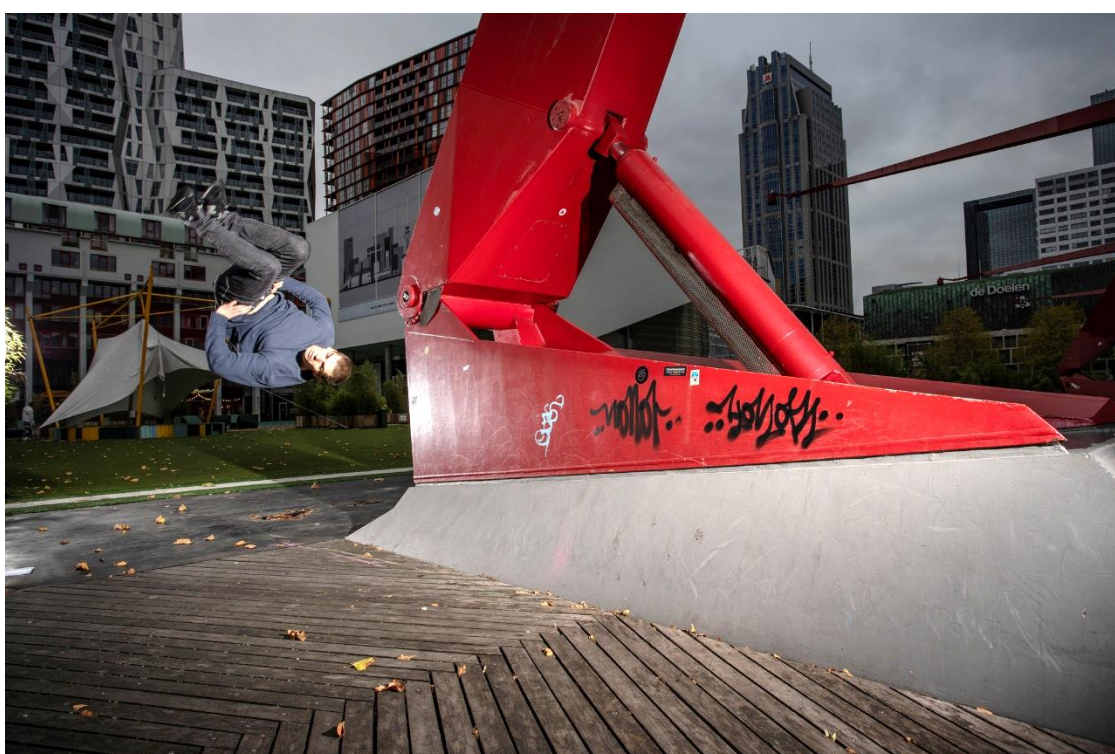
**beelden van de stad en van
'onze' topsporters gaan de
wereld over; ze zetten de
stad letterlijk in de
spotlights**

³⁶ bijv breakdancer Menno van Gorp (wereldkampioen), straatvoetballer Jeand Doest (wereldkampioen Panna), skatebaaarders Nassim Guammaz en Tim Zom (Nederlandse selectie)

Aansluiting sport en cultuur vergroten

De cross-over van disciplines, zoals bij de urban scene gewoon is, wordt doorgetrokken door verschillende domeinen, te beginnen met sport en cultuur. Voor evenementen die sport en cultuur verbinden, zijn er verkennende gesprekken met diverse lokale initiatiefnemers en met Rotterdam Topsport en Rotterdam Festivals. Een vraag van de urban scene aan de gemeente overstijgt vaak de domeinen sport of cultuur. Ook dan is uitwisseling van kennis en gezamenlijk optrekken belangrijk voor een goede begeleiding. Om de samenwerking tussen de meer gevestigde instellingen en de nieuwkomers te stimuleren, kan de klankbordgroep een rol spelen. Met hun ervaring kunnen ze de 'new kids on the block' helpen hun professionaliteit te verbeteren. De nieuwkomers, op hun beurt, zorgen ervoor dat innovatie en vernieuwing niet buitengesloten worden.

Subsidieregeling

Zoals hiervoor vermeld, is de huidige subsidieregeling verouderd. Tegelijk met deze notitie is daarom een nieuwe regeling gemaakt. B&W heeft deze regeling goedgekeurd. Hiermee geldt de regeling voor het hele spectrum van urban sports, de software, de hardware én de orgware. Ook is de regeling open voor e-Sportsinitiatieven als er een fysieke beweegcomponent aan verbonden is.

De gemeente stelt jaarlijks een budget beschikbaar dat als subsidie kan worden ingezet. Hiermee kunnen de volgende zaken worden verwezenlijkt:

- de ambities van de Sportnota 2017+ en
- de meer concrete doelen uit het Implementatieplan van de Sportnota 2017+
- en de acties uit deze beleidsnotitie urban sports,

Organisaties die urban sports activiteiten willen organiseren om meer Rotterdammers te laten bewegen, kunnen subsidie aanvragen. Deze aanvragen worden beoordeeld op grond van criteria in de regeling. Aanvragen voor investeringen in fysieke voorzieningen zullen in afstemming met cluster Stadsbeheer worden beoordeeld. Ieder jaar stelt de gemeenteraad bij de begrotingsbehandeling de verschillende budgetten vast. Ook dit budget voor urban sports. De subsidies voor urban sports zijn eenmalige subsidies, om activiteiten voor de duur van maximaal twee jaar gedeeltelijk te financieren. Het college evalueert deze subsidieregeling een jaar na de inwerkingtreding.

Rotterdam Urban Week

De gemeente Rotterdam speelt al enige tijd met de gedachte om jaarlijks een periode in het teken van de urban of street culture te stellen. Hierover is gesproken met onder anderen Rotterdam Topsport, Rotterdam Festivals, Ahoy. Een urban topsportevenement zou de basis zijn. En in dezelfde periode kunnen diverse nieuwe en bestaande initiatieven die 'iets' te maken hebben met de urban scene, gefaciliteerd worden. Denk aan diverse urban sporten, maar ook aan street- en breakdance, streetart en muziek.

Deze initiatieven moeten vanuit de stad ontstaan. De genoemde partijen steunen het idee. Met deze urban periode geven we de kwaliteiten van de Rotterdamse urban scene een podium. Die mag gezien worden, daar mogen we trots op zijn³⁷. En zij mogen trots zijn op zichzelf. Bovendien bieden we hen graag dicht bij huis de mogelijkheid zich te meten aan, en te laten inspireren door, de internationale top. Uiteraard willen we ook graag Rotterdammers die nog niet zo in de urban scene thuis zijn, inspireren zelf een van de sporten of artistieke activiteiten uit te proberen. We hopen met een groei van het aantal 'beoefenaars', ook de organisatiecapaciteit van de scene te vergroten. Tot slot past het imago van de urban scene goed bij het Rotterdamse DNA (no-nonsense, werelds en grensverleggend). Een sterk urban evenement kan Rotterdam dus nationaal en internationaal verder profileren. Met het evenement in september 2018 Rotterdam Street Culture Weekend #WOOOSH is daarmee een eerste aanzet gegeven.

Het doel van deze urban periode is een podium te bieden voor de kwaliteiten van de Rotterdamse urban scene

³⁷ http://www.sportnext.nl/berichten/het_woord_urban_mag_weer_in_nederland

